

Kenniscentrum Terra Nostra is bezig een protocol op te stellen voor het beheer van bomen die kampen met roetschorsziekte (*Cryptostroma corticale*). Stigas, de arbodienst voor werknemers, vroeg om samenwerking daarbij.

Auteur: Santi Raats

Protocol voor het beheer van roetschorsziekte

Arbo-organisatie Stigas wil veilige omstandigheden voor verwijdering van zieke esdoorns

Tot vorig jaar werd de ziekte voornamelijk herkend op kachelhout, maar sinds 2015 ook op levende esdoorns in 's-Heerenberg, waarna de esdoorns verwijderd werden. Terra Nostra voert tegenwoordig zelf laboratoriumonderzoek uit om op aanvraag roetschorsziekte te determineren. Inmiddels lijkt het geen incident meer en is de ziekte dit jaar al op drie verschillende plaatsen in Nederland vastgesteld.

Beroepsziekte

Henry Kuppen van Terra Nostra: 'Roetschorsziekte is latent in elke *Acer pseudoplatanus* aanwezig. Als de esdoorn dood is of in zeer droge omstandigheden verkeert, kan de ziekte naar buiten treden.' Er is geen sprake van een opkomende epidemie. 'Wel waren er sinds vorig jaar een aantal gevallen van roetschorsziekte waarbij verwijdering grote gezondheidsproblemen kon opleveren. Daarom is het van belang dat werknemers meer te weten komen over deze boomziekte, en zich ervan bewust worden dat ze het verwijderde hout niet zonder persoonlijke bescherming moeten afzagen en door de versnipperaar gooien. De sporen kunnen dan in het rond vliegen en diep in de longen schade toebrengen, doordat de longblaasjes gaan ontsteken. Dit wordt pneumonitis genoemd, wat als beroepsziekte wordt gezien. Dat is de reden dat Stigas aan de bel heeft getrokken.'

In de tussentijd doen Henry Kuppen en Stigas hun best om voor het verwijderen van aangetaste esdoorns richtlijnen te formuleren, die primair zijn gericht op het beschermen van de gezondheid van de werknemers die daarbij zijn betrokken. Zodra het protocol rond het beheer van roetschorsziekte klaar is, zal er een artikel hierover verschijnen in Boomzorg.

Mond afdekken

Eén ding staat vast: men moet zich in de buurt van aangetaste esdoorns beschermen met een mondkapje. Indien er vermoedens zijn van roetschorsziekte, kan men, mits men met beleid te werk gaat, een monster nemen van de desbetreffende esdoorn en dit naar Terra Nostra opsturen. Indien laboratoriumonderzoek de vermoedens bevestigt, moet de aangetaste boom zo snel mogelijk ter plekke verbrand worden. Ook kan Kuppen alvast een raad meegeven: 'Personen die in en met de bomen werken, dienen luchtwegen en ogen af te schermen. Ook is het aan te raden om speciale overalls te dragen. Aangetast kachelhout moet niet mee naar binnen genomen worden, sowieso minimaal verslept en ook ter plekke verbrand worden. Lukt verbranding ter plaatse niet, dan moet het hout afgedekt vervoerd en alsnog verbrand worden.' Omdat het niet eenvoudig is om het hout zomaar ergens te verbranden – alleen al omdat

het regelen van alle ontheffingen, zoals van de brandweer, een heel gedoe is – denken Kuppen en Stigas nu samen na over de mogelijkheid van een afvalverbrandingsoven.

Aantasting en symptomen

Sporen van de roetschorsziekte kunnen ook binnendringen via wonden en gebroken takken. De houtvaten raken langzaam verstopt en de boom komt steeds dunner in het blad te staan. De schimmel lijkt zich vooral bij extreem warm en droog weer snel uit te breiden. De verspreiding vindt heel makkelijk plaats via wind en regen. In de zomer herkent men een transparante kroon met slijm op de stam. De boom zal in de nazomer in rap tempo verwelken, waarna eerst de kroon en later de hele boom afsterft. Bij afsterving ontstaan de enorme hoeveelheden zwart-grijze sporen aan de binnen- en buitenkant van de bast. Bij het afzagen van het hout ziet men een vlekkerige verkleuring in het hout. Een gevoelige soort is de gewone esdoorn; veldesdoorn, Noorse esdoorn en zilveresdoorn worden soms aangetast.

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6064